

A védelem nem pártpolitika

Elkészült hazánk honvédelmi alapelveinek és követelményeinek tervezete, amely további vitanyagként fogalmazza meg a honvédelem politikai elveit és katonatechnikai követelményeit – jelentette be Annus Antal altábornagy, a Honvédelmi Minisztérium államtitkára kedden, az MTESZ szervezésében megtartott ankéton.

Az első alapelve, hogy megakadályozzunk mindenféle fegyveres konfliktust, illetve megelőzzük azok kialakulását. Ebből egyenesen következik, hogy Magyarország biztonságát nem katonai, nem fegyveres, hanem elsősorban a politika, a diplomácia eszközeivel kell garantálni.

A legfontosabb tétel, hogy a Magyar Köztársaság védelme

össztársadalmi konszenzust igénylő feladat, nem pedig pártpolitikai megfontolásból vezérelt és vezérelendő terület – hangsúlyozta az altábornagy.

További viták várhatók arról – fűzte hozzá –, hogy milyen módon vehetők igénybe a fegyveres erők egyéb feladatokra, például ha az ország alkotmányos rendjét, az állampolgárok élet- és vagyonszolgálatát tömeges méretekben és mértékben felfegyverzett csoportok tevékenysége fenyegeti, s a rendőrség nem elegendő a rendteremtéshez. Végül is – összegezte – a honvédelmi rendszernek a társadalomra, a megfelelően működő gazdaságra és ugyancsak működőképes közigazgatásra kell épülnie.

Polgári engedetlenség Grúziában

Zviad Gamszahurdia grúz elnök polgári engedetlenséget hirdetett a kaukázusi köztársaságban – olvasható a rendeletben, amelyet a helyi sajtó hozott nyilvánosságra.

Gamszahurdia, akit vasárnap választottak meg a Grúz Köztársaság elnökének, elrendelte, hogy a grúz állami szervek tanúsítsanak „nemzeti és polgári engedetlenséget” a szovjet hatóságokkal szemben.

A grúz elnök utasítást adott egy egyeztető tanács létrehozásáról, amelynek feladata a köztársaság

gazdasági érdekeire felügyelő bizottsági rendszer megteremtése lesz a sztrájkbizottságok segítségével. Grúziában, amely jelenleg is több árucikkből krónikus hiánnyal küzd, energiaellátás tekintetében teljes egészében a központi hatalomtól függ.

Grúzia Legfelsőbb Tanácsa április 9-én kiáltotta ki a köztársaság függetlenségét, miután a március 31-ei népszavazáson a szavazók 99 százaléka a függetlenségre adta le voksát.

Lesz-e Hussein-per?

Az ENSZ főtitkára óvatosan nyilatkozott arról a javaslatról, hogy Szaddám Huszein iraki elnököt háborús bűnök vádjával nemzetközi bíróság előtt vonják felelősségre.

Pérez de Cuéllar kedden Strasbourgban, az Európai Parlament ülésén elhangzott felszólalása után újságíróknak kijelentette: a kezdeményezést üdvözli ugyan, de a kérdést még alaposan tanulmányozni kell, mivel az ENSZ semmi olyasmit nem akar tenni, aminek alapján elfogultsággal lehetne vádolni.

Az Európai Közösségek külügyminiszterei hétfői luxemburgi tanácskozásukon egyeztek meg

arról, hogy közösen fogják sürgetni Szaddám Huszein bíróság elé állítását háborús bűnök címén. Ennek lehetőségét először Genscher német külügyminiszter vetette fel egy hét végi beszédében.

– Az Egyesült Államok nem ellenzi Szaddám Huszein bíróság elé állításának ötletét, de nem küld csapatokat letartóztatására – jelentette ki kedden az NPR rádióállomásnak adott nyilatkozatában Dick Cheney amerikai védelmi miniszter. – Nem vetjük be csapatunkat, nem akarunk felesleges veszteségeket szenvedni. De ha valaki őrizetbe akarja venni és el akarja ítélni Szaddám Huszeint, ám tegye meg – fűzte hozzá.

200 millió dollár aktívum

Tart az exportoffenzíva, növekedett az import is az év első három hónapjában – mondta Kádár Béla külgazdasági miniszter az első negyedévi külkereskedelmi áruforgalom alakulásáról tartott sajtótájékoztatóján.

A konvertibilis export értéke az első negyedévben meghaladta a 2 milliárd dollárt, 40 százalékkal volt több, mint a múlt év azonos időszakában. Nagymértékű piaci súlypontváltásra utal, hogy a kelet-európai országok részaránya a tavaly első negyedévi 36 százalékról 12 százalékra csökkent.

A konvertibilis elszámolású behozatal az első negyedévben meghaladta a 2 milliárd dollárt, 40 százalékkal növekedett, három hónap alatt meghaladta az 1,8 milliárd dollárt. Ezen belül a kelet-európai országokból származó import a felére esett vissza, míg a konvertibilis elszámolású régiókból érkező behozatal több mint kétszeresére gyarapodott. Az energiaimportból továbbra is döntő a Szovjetunió részesedése. A gépimport 30 százalékkal, az anyag-alkatrész behozatal 39 százalékkal nőtt dollárban számolva, mindez azonban szintén mennyiségi csökkenést jelent. A „kifutó” rubelel-számolású export 360 millió rubel volt, amely csupán harmada, az import 300 millió rubel, ami negyede az előző év első negyedévi mennyiségeinek.

Összességében a konvertibilis elszámolású forgalomban az első negyedévben 200 millió dolláros aktívum, a rubelel-számolású forgalomban pedig 41 millió rubeles kiviteli többlet keletkezett.

A miniszter végezetül hangsúlyozta: a biztató első negyedévi külkereskedelmi adatok ellenére a tendenciák a szokásosnál is kevésbé vetíthetők ki az év egészére. Míg a korábbi években a külkereskedelem koncentrációja a negyedik negyedévet jellemezte, addig ebben az évben a vállalatok nagymértékben előrehozták a konvertibilis exportcélú termelésüket.

Ennek oka, hogy a rubelexport gyakorlatilag megszűnt, továbbá, hogy a hazai kereslet erőteljesen csökkent. Javítja a külkereskedelmi mérleg képét, hogy a decemberi forintleértékelésre való várakozás miatt sok volt az év elejére áthúzódo exportszállítás.

Feltételezhető, hogy a konvertibilis exportdinamika ilyen nagy mértékű átmeneti jellegű, a következő hónapokban a növekedés folyamatos lassulására lehet számítani.

Szegedi szenátorok

„Az a politikai állásfoglalásom, hogy csináljuk, haladjunk, nem baj, ha hibákat is követünk el, csak dolgozzunk, mert az egy helyben állásba bele lehet örülni” – fogalmazza meg, amikor nézeteiről kérdezzem. A megválasztásának körülményeit is hasonló egyszerűséggel írja le. MDF-es ismerőse kereste föl az ajánlattal: vállaljon képviselőjelöltséget. Egy éjszaka gondolkodási időt kért. „Elmentem egy nálam okosabb barátomhoz, s megkérdeztem: most mit tegyek?” – meséli. S a barátja azt tanácsolta Szabó doktornak, vállalja el a jelöltséget, mert ha egy nála szerényebb képességű (itt lehet, hogy nem szó szerint ugyanezt a kifejezést használta a jóbarát...), szóval, ha egy kevésbé komoly hozzáállású ember kerülne a testületbe, úgyis csak dű höngene a kölcsönös tehetetlenség miatt. Így hát vállalta – s az eredményt már tudjuk. Minthogy sűrű elfoglaltsága miatt nehezen tudunk időt egyeztetni a képviselő úrral, elfoglaltságai okán adódott az a kérdés is: mit tud tenni a választóiért? Fájdalmas arccal vallotta be: kedvenc időtöltésének, a mindennapos teniszezésnek lőttek, helyét a képviselői munka foglalta el.

S hogy a doktor valóban a tettek embere, azt akkor bizonyítja, amikor egy aktaköteget tesz elém. Október 23-án foglalta el helyét a testületben, s 24-én, Katona Nándor újszegedi plébános megkeresésére már munkához is látott. Évek óta megoldatlan gondja a városrészes lakóinak, hogy az összeomlás szélén áll a temető ravatalozója. A plébános egyházi forrásból, s a hívek adományaiból 400 ezer forintot tudott gyűjteni, de ez még kevés a szükséges 2-2,5 millióhoz képest. Szabó doktor „befűtötte” az építési és a közlekedési ösztályt, majd egy barátját is, aki ingyen megcsinálta

Dr. Szabó László



Az 53 éves, MDF - KDNP támogatással, de pártönkivülként az önkormányzati testületbe jutott képviselő a 7. számú választókerület lakóinak bizalmából ülhet a városatyák között. Úgy is mint az Egészségügyi Bizottság elnöke. „Civilben” körzeti orvosként dolgozik a Korondi utcai rendelésben, egyébként nő, két fiú apja. Ha ideje engedi, legszívesebben teniszezik, az ételek listáján pedig a halászlét helyezi az első helyre.

a szükséges tervezési munkákat – mindez azonban pénzt még nem sokat, inkább elvi-gyakorlati támogatást jelentett. A hiányzó anyagiakat a képviselő lakossági gyűjtés révén akarja megszerezni – remélve, hogy a pénz az urna-

tárolóra is elég lesz. A temetővel kapcsolatos szorgoskodásáról beszélve azt is hozzátesszi: nem csupán az a célja, hogy Újszeged ilyen jellegű gondjai megoldódnak, hanem az is, hogy felhívja a figyelmet a város temetőinek elhanyagolt állapotára, s arra is, hogy micsoda érték, ami a sírkertekben található. Kár lenne veszni hagyni; illetve engedni, hogy széthordják.

A napi politikáról nemigen akart beszélni a doktor, városi megbízatásáról is csak annyit mondott: húsz évvel ezelőtt egyszer már volt „nagyfőnök”, ami az akkori második kerület egészségügyi osztályának vezetését jelentette. Szorosabb értelemben vett szakmáján kívüli dolgokra is „bele mert” azonban szólni, akkor leintették, mondván „Szabó elvtárs, maga csak foglalkozzon az egészségüggyel!”, s ezek után nem volt kedve az irányító apparátusban dolgozni. Mindezek ellenére akkor szerzett vezetési, koordinálási tapasztalatai most kamatoztathatók. Közvetlenpolitikai „ténykedésének” csupán azt nevezi, hogy naponta megnézi a televízió híradóját. Ismét hozzátesszi: ő a munkára helyezi a hangsúlyt. Most éppen azt tartja fontosnak, hogy a korábbi tanács és egyes újszegedi területek lakói között elmérgesedett viszonyt az önkormányzat emberibb hozzáállása révén kibékítse. Az elmentéket bizonyos területek építési tilalom alá helyezése szította. A tanács szemet vetett ezekre a telkekre – ezért tiltott mindent. Szabó doktor bízik benne, az önkormányzat merőben más szemlélete a polgárok, s a város számára egyaránt hoz forintosítható és pénzben ki nem mutatható hasznot. S ha ez megvalósul, úgy mondja a képviselő, már nem dolgozott hiába.

(balogh)

MEGHATÁROZÓ: A SZERKEZETÁTALAKÍTÁS

A válságkezelés koncepciója

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium elkészítette az 1991-94. évekre vonatkozó kormányzati gazdaságpolitikai programhoz kapcsolódó ipar- és kereskedelempolitikai koncepciót.

A tárca stratégiai céljait és a rendelkezésre álló eszközöket összefoglaló tanulmány megállapítja: a minisztérium a gazdaság reálszférajának mintegy 70 százaléka felett gyakorol tulajdonosi vagy szakmai felügyeletet.

Az új ipar- és kereskedelempolitikai koncepció szerint az idén és jövőre a fő feladat a szerkezetátalakítást kísérő válságok kezelése lesz, míg 1993-ban és 1994-ben a tárca feladatait elsősorban az európai piachoz való alkalmazkodás határozza meg. Az elemzés szerint a szerkezetváltás keretében a magyar ipar olyan ágazatai, mint a gyógyszeripar, a szerszámgépipar, a bútortipar, jelentősen növelik értékesítésüket.

Más ágazatok: az elektronika, a buszgyártás, a híradástechnikai ipar, a kohászat, az alumíniumipar egyes vállalatai viszont visszasarognak a piacon. A súlyosan veszteséges és életképtelen cégek esetében pedig elkerülhetetlen a felszámolás. Az előrejelzések szerint az idén és jövőre az energetikában, az alapanyag- és feldolgozóiparban, valamint az építőiparban tovább csökken a termelés és a foglalkoztatás.

ESÉLYEGYENLŐSÉG, VÁLASZTÁSI CSŐD

A magyar paraszti érzelmi kapacitása

Volt idő, amikor a Magyar Néppárt szegedi szervezete komoly szerepet játszott Szeged közéletében, politikai forgatagában. Az országgyűlési és a helyhatósági választások azonban vajmi kevés sikert hoztak a szervezet számára. Azóta ritkán hallani róluk. Vajon dolgoznak-e, bele kívánnak-e még szólni a helyi közéletbe? Főként a kérdések vezettek, amikor fölkerestem dr. Turai Gézát (76 éves), a Magyar Néppárt szegedi szervezetének elnökét.

– Gondolom azt, hogy a konkurensok kihasználják a választási rendszer törvényes lehetőségeit, nem az adott pártok hibájából rojta föl.

– De. Mert előre tudták, mit kell kitalálni annak érdekében, hogy kipöccökljék azokat a pártokat, amelyeknek anyagi bázisa nincsen.

– Az emberek nem szavaznak olyan pártra, amelyiknek nem értik a programját, ellenben kiállnak amellett, amelyikről tudják, mit akar. Nem így van?

– Nem.

– Hanem? Arra szavaznak, amit nem értenek?

– Értse meg, nem tudják, hogy hova kell tenni a cédulán a keresztet! Indul az a hat-nyolc párt a választáson, a magyar paraszti meg igazodjon el ebben a dologban!

– Elnök úr, nem arról van itt inkább szó, hogy a néppárt nem tudta megtalálni a saját közegét, s hogy politikuskai már befűtöttek a politikába?

– Mi történelmi párt voltunk és leszünk is. De nem ezzel a parasztság számára érthetetlen választási komédiával.

– Hogy még lesznek is történelmi párt, ezen

nyilván azt érti, az új választásokra készülnek. Milyen programmal szándékoznak növelni a Magyar Néppárt esélyeit?

– A néppárt azért lesz esélyes az új választásokon, mert első volt, aki a földről elmondta a véleményét. Minden más párt ezt másolta, fordította ezután.

– Szegeden milyen bázisa van az Ön pártjának?

– Bázis? Azok a parasztszámok, akik '47-ben a zászlónk alatt voltak, már nem megtalálhatók. Azt a parasztszámot nem lehet népből-nemzetben gondolkodva agítani, akinek kétszintes háza, három kocsija van. Ez már nem az a parasztság.

– Az imént a '45 óta nyomorított parasztságról beszélt. Kiderül, ok már kétszintes házakban laknak. Melyik parasztság akkor a néppárt tábora?

– Nehezen találjuk. Nekünk most arra az értelmiségre kell gondolnunk, akiket a népfőiskolákról indítottunk a mezőgazdaság felé. De az a baj, hogy a monomániás iparfejlesztés közülük is elszívták a legjobb embereket.

– Elképzelhető az, hogy ha jó is a néppárt programja, célkitűzése, de nincs kivel elfogadtatni?

– Köztudott, hogy a néppárt a Nemzeti Parasztpárt hagyományain szerveződött újjá. Abban a nagy politikai tüllekedésben tisztában voltunk vele, hogy szép múltunk, nehéz jelenünk és bizonytalan jövőnk nem túl sok sikert ígér számunkra. A gerinchad azokból verbuválódott, akik még ifjú emberként a parasztpárt aktivistái voltak, s Veres Pétert és társait tekintették példaképüknek. Az a párt igazi képviselője volt a parasztság érdekeinek, a világ azonban nagyot változott – változta helyzetüket bevezetőül Turai Géza.

– Az '56-os célkitűzéseket, a Petőfi Párt gondolatosságát deklaráltnak magáénak valló párt mennyiben tudott ezen eszméknek megfelelően ténykedése során?

– Akart, de az a játék, amit szabad választásoknak neveztek, olyan csőd volt a mi szemünkben – akik a parasztság hajóját akartuk irányítani –, hogy teljesen fegyvertelenek maradtunk.

– A választásokat itélik csődnek, vagy azt az eredményt, amit a néppárt számára hozott?

– Esélyegyenlőségről szó sem lehetett, akkora előnnyel, hendikeppel indult a többi párt.

– Minek révén tett szert hendikepre a többi párt?

– A magyar parasztságot nem áldotta meg olyan csavaros észjárással az Isten, hogy követni tudja a többi párt nagyon jófejű fiataljainak érvelését, ezáltal térnyerését. A magyar parasztságot mindig nyomorították, '45, '56 óta annyi sokk érte napjainkig, hogy azt sem tudta, hova kell húzni a keresztet a választásokon. Bezzeg '47-ben: aki a legtöbb szavazatot kapta, az volt a győztes!

– Most nem az volt a győztes, aki a legtöbb szavazatot kapta?

– Szó sincs róla.

– Mégis, akkor ki lett a győztes?

– Az a fiatal, akinek egyetemista társai, vagy barátai nem sajnálták a fáradságot a 750 ajánlás összegyűjtésére. Azok az idősebb parasztpártiak, akik annak idején vitték a lobogót, erre már nem vállalkozhattak, ilyen megfáradt lendülettel.